Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

4 октомври 2012 година*

„Селско стопанство — Сектор на захарта — Обща организация на пазарите — Заявление на помощ за преструктуриране — Задължение на земеделския производител да преустанови доставката на известно количество захарно цвекло по квоти — Понятие — Едностранна декларация на земеделския производител — Отказ да се отпусне помощ — Необходимост от прекратяване на съществуващ договор за доставка“

По дело C-390/11

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Nejvyšší správní soud (Върховен административен съд, Чешка република) с акт от 8 юли 2011 г., постъпил в Съда на 22 юли 2011 г., в рамките на производство по дело

CS AGRO Ronov s. r. o.

срещу

Ministerstvo zemědělství,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: г-н J.-C. Bonichot, председател на състав, г-жа A. Prechal, г-н L. Bay Larsen (докладчик), г-жа C. Toader и г-н E. Jarašiūnas, съдии,

генерален адвокат: г-жа V. Trstenjak,

секретар: г-жа K. Sztranc-Sławiczek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 28 юни 2012 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за CS AGRO Ronov, s r. o., от г-жа E. Auersvaldová, advokátka,

— за чешкото правителство, от г-н M. Smolek и г-н J. Vláčil, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от г-жа Z. Malůšková и г-н P. Rossi, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

* Език на производството: чешки.

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4а от Регламент (ЕО) № 320/2006 на Съвета от 20 февруари 2006 година за установяване на временна схема за преструктуриране на захарната индустрия в Общността и за изменение на Регламент (ЕО) № 1290/2005 относно финансиране на общата селскостопанска политика (ОВ L 58, стр. 42; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 70, стр. 118), изменен с Регламент (ЕО) № 1261/2007 на Съвета от 9 октомври 2007 година (ОВ L 283, стр. 8, наричан по-нататък „Регламент № 320/2006“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между CS AGRO Ronov s r. o. (наричано по-нататък „CS AGRO“) и Ministerstvo zemědělství (Министерство на земеделието) относно помощ за преструктуриране за земеделски производители на захарно цвекло.

Правна уредба

Регламент № 1261/2007

3 Съображения 1 и 7—10 от Регламент № 1261/2007 гласят, както следва:

„(1) Регламент (ЕО) № 320/2006 на Съвета […] беше приет, с цел да се даде възможност на най-слабо конкурентоспособните производители на захар да се откажат от своята квота за производство. Въпреки това отказът от квоти съгласно посочения регламент не достигна първоначално очакваното равнище.

[…]

(7) Счита се, че схемата за преструктуриране би постигнала по-добри резултати, ако земеделските производители можеха по собствена инициатива да преустановят производството на захарно цвекло или тръстика, предназначени за преработка в захар по квоти. За тази цел през пазарната 2008/2009 година на земеделските производители следва да бъде дадена възможността да кандидатстват пряко за предвидената в член 3, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 320/2006 помощ, при условие че спрат да доставят захарно цвекло или тръстика на предприятията, с които са били обвързани с договори за доставка през предходната пазарна година. Като следствие от това държавите членки следва да намалят квотата на съответните предприятия в сектора на захарта. […]

(8) За да не се излага на опасност икономическата жизнеспособност на предприятията в сектора на захарта, засегнати от подадени от земеделски производители заявления за помощ, намаляването на квотите следва да се ограничи до 10 % от отпуснатата на всяко предприятие квота, което съответства на процента от квотата, който държавата членка може да преразпредели всяка пазарна година в съответствие с член 11, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 318/2006.

(9) Когато квотата на определено предприятие в сектора на захарта е намалена в резултат на заявления за помощ от земеделски производители, на това предприятие следва да се предостави помощта за преструктуриране, посочена в член 3, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕО) № 320/2006. […]

(10) Предприятие в сектора на захарта, което е засегнато от подадени от земеделски производители заявления за помощ, следва да запази правото си да подаде заявление за помощта за преструктуриране, предвидена в членове 3 и 4 от Регламент (ЕО) № 320/2006, до 31 януари преди съответната пазарна година, при условие че откаже квота, съответстваща най-малкото на същото равнище на намаляване на квотата, което би се получило вследствие на подадените от земеделските производители заявления. В такъв случай заявлението за помощ на предприятието в сектора на захарта следва да замести заявленията на земеделските производители“.

Регламент № 320/2006

4 Член 3 от Регламент № 320/2006, озаглавен „Помощ за преструктуриране“, предвижда в параграф 1 по-специално че всяко предприятие, произвеждащо захар, на което е отпусната квота до 1 юли 2006 г., има право, при определени условия, да получи помощ за преструктуриране за всеки тон отказана квота.

5 Член 4 от Регламент № 320/2006, озаглавен „Прилагане на помощта за преструктуриране“, гласи в параграф 1, че прилагането на помощта за преструктуриране се възлага на заинтересованата държава членка до 31 януари преди началото на пазарната година, през която ще бъде отказана квотата.

6 Член 4а от Регламент № 320/2006, озаглавен „Подаване на заявления за помощ за преструктуриране от земеделските производители“, гласи:

„1. За пазарната 2008/2009 година всеки земеделски производител на захарно цвекло или тръстика, предназначени за преработка в захар по квоти, може да подаде директно до съответната държава членка заявление за предвидената в член 3, параграфи 6 и 7 помощ, придружено от задължение да преустанови доставките на известно количество захарно цвекло или тръстика по квоти на предприятието, с което е сключил договор за доставка през предходната пазарна година.

[…]

2. Посочените в параграф 1 заявления се подават до 30 ноември 2007 г. Заявленията могат да се подават от 30 октомври 2007 г.

3. Съответната държава членка изготвя списък на посочените в параграф 1 заявления въз основа на хронологичния ред на тяхното подаване и съобщава на Комисията и на заинтересованите предприятия общия размер на квотите, засегнати от заявленията, получени в рамките на 10 работни дни след крайния срок за подаване, посочен в параграф 2.

4. Въз основа на посочения в параграф 3 хронологичен ред […], съответната държава членка одобрява до 15 март 2008 г. подадените от земеделските производители заявления, съответстващи на до 10 % от отпуснатата на всяко предприятие квота за захар, и намалява пропорционално квотата на съответното предприятие в съответствие с член 11, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 318/2006. […]

В случай че някой от посочените в първа алинея лимити от 10 % бъде достигнат, съответната държава членка отхвърля заявленията над този лимит в съответствие с хронологичния ред на подаването им.

[…]

5. В резултат от одобрението на заявленията от страна на държавата членка в съответствие с параграф 4, помощта за преструктуриране, която следва да бъде отпусната, е в следния размер:

а) за земеделски производители и лица, сключили договори за предоставяне на селскостопански машини […];

б) за предприятия […].

6. Параграфи 4 и 5 от настоящия член не се прилагат, в случай че подадено от предприятие заявление в съответствие с член 4 е било одобрено, считано от пазарната 2008/2009 година, като в това заявление се отказва квота с размер, по-висок от размера на квотата, засегната от заявленията на земеделските производители. Същото важи и в случаите, когато подадено от предприятие заявление е било одобрено, считано от пазарната 2008/2009 година, като в него предприятието се отказва от над 10 % от своята квота“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

7 На 14 февруари 2007 г. CS AGRO, земеделски производител на захарно цвекло, е сключил дългосрочно споразумение за изкупуване с дружеството за преработване на захарно цвекло Cukrovary TTD a.s. с предмет доставки на захарно цвекло за преработка в захар по производствената квота за периода 2007/2013 г. Съгласно споразумението CS AGRO е трябвало ежегодно да сключва годишен договор за изкупуване с оглед на доставката на захарно цвекло.

8 CS AGRO сключва такъв договор за изкупуване за пазарната 2007/2008 година, но не и за пазарната 2008/2009 година. С писмо от 24 октомври 2007 г. то уведомява Cukrovary TTD a.s. за това си намерение.

9 На 30 октомври 2007 г. CS AGRO подава до Státní zemědělský intervenční fond (Държавен фонд за подпомагане на земеделието, наричан по-нататък „SZIF“) заявление за помощ за преструктуриране за пазарната 2008/2009 година.

10 На 26 ноември 2007 г. SZIF приканва CS AGRO в седемдневен срок да приложи към заявлението си писмени доказателства за изменението или прекратяването на дългосрочното му споразумение за изкупуване във връзка с количеството захарно цвекло, по отношение на което той се задължава да преустанови доставката. CS AGRO не изпълнява това указание.

11 В заявлението за помощ за преструктуриране CS AGRO изразява намерението си да не сключва годишен договор за доставката на захарно цвекло за пазарната 2008/2009 година. С решение от 22 януари 2008 г. SZIF отхвърля заявлението, на основанието че по отношение на пазарната 2008/2009 година не е било доказано, че са изпълнени основните условия за отпускането на помощ за преструктуриране по член 4а, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 320/2006.

12 CS AGRO подава жалба по административен ред срещу решението на SZIF, която е отхвърлена от Ministerstvo zemědělství. Дружеството обжалва това решение пред Městský soud v Praze (Градски съд Прага), който също отхвърля жалбата му. Тогава CS AGRO подава касационна жалба срещу решението на Městský soud v Praze пред Nejvyšší správní soud.

13 При тези обстоятелства Nejvyšší správní soud решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 4а, параграф 1 от Регламент [№ 320/2006] да се тълкува в смисъл, че задължението на земеделския производител да преустанови доставките на известно количество захарно цвекло по квоти на предприятието, с което е сключил договор за

доставка през предходната пазарна година, означава едностранна декларация на земеделския производител, че няма да доставя захарно цвекло през пазарната 2008/2009 година, или това задължение означава писменото прекратяване на договорното правоотношение на земеделския производител с предприятието в сектора на захарта относно доставките на захарно цвекло за посочената пазарна година?

2) Може ли обстоятелството, че страна по договор предприема стъпка, предвидена от пряко приложима разпоредба от правото на Съюза, да доведе до непротивопоставимостта на задължение на тази страна по действителен частноправен договор, при условие че вследствие на това обстоятелство другата страна по договора получава средства от публичния бюджет?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

14 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 4а, параграф 1 от Регламент № 320/2006 трябва да се тълкува в смисъл, че задължението да се преустановят доставките на известно количество захарно цвекло за пазарната 2008/2009 година може да бъде под формата на едностранна декларация на земеделския производител или дали земеделският производител може да поеме подобно задължение само ако вече действително е прекратил договорното правоотношение с предприятието в сектора на захарта.

15 Както следва от съображение 1 от Регламент № 1261/2007, Регламент № 320/2006 беше приет, с цел да се даде възможност на най-слабо конкурентоспособните производители на захар да се откажат от своята квота за производство. Въпреки това отказът от квоти съгласно посочения регламент не достигна първоначално очакваното равнище.

16 Съгласно съображение 7 от него Регламент № 1261/2007 има за цел да подобри резултатите от схемата за преструктуриране, като позволи на земеделските производители през пазарната 2008/2009 година да преустановят по собствена инициатива производството на захарно цвекло или тръстика, предназначени за преработка в захар по квоти.

17 За тази цел по силата на член 4а, параграф 1 от Регламент № 320/2006 земеделският производител може да поиска директно помощ за преструктуриране, придружена от задължение да преустанови доставките на известно количество захарно цвекло или тръстика по квоти на предприятието, с което е сключил договор за доставка през предходната пазарна година.

18 Както е предвидено в член 4а, параграф 4 от Регламент № 320/2006, заявленията за помощ, подадени пряко от земеделските производители, водят до намаляване от страна на държавата членка на квотата на предприятията в сектора на захарта най-много с 10 % от отпуснатата на всяко предприятие квота за захар.

19 В това отношение следва да се посочи, че нито член 4а от Регламент № 320/2006, нито друга разпоредба от правото на Съюза предвижда заявленията да бъдат предшествани от предварително прекратяване на договорите за доставка, обвързващи земеделските производители и предприятията в сектора на захарта.

20 Изпълнението на целта за намаляване на квотите за производство на захар, припомнена в точка 18 от настоящото решение, обаче би могло да бъде осуетено, ако подобно намаляване е обусловено от сътрудничеството на предприятията в сектора на захарта, изразяващо се по-специално в предварително прекратяване по взаимно съгласие на договора за доставка, обвързващ земеделския производител и предприятието.

21 Наред с това следва да се напомни, че що се отнася до заявленията за помощ, подадени директно от земеделските производители, в съответствие с член 4а, параграф 4 от Регламент № 320/2006 достигането на лимита от 10 % от отпуснатата на всяко предприятие квота за захар задължава съответната държава членка да отхвърли заявленията, които надхвърлят този лимит, в съответствие с хронологичния ред на подаването им.

22 По този начин, ако земеделският производител трябва да прекрати договора си за доставка, за да поиска помощ за преструктуриране, и ако впоследствие заявлението му не бъде уважено, той не би имал възможността нито да достави захарното цвекло или тръстика по силата на договор, нито да получи помощта.

23 Подобна опасност е от естество да обезкуражи земеделските производители да поемат задължение да не доставят захарно цвекло или тръстика на предприятията в сектора на захарта, което би противоречало на целта да се намалят квотите за производство на захар по инициатива на земеделските производители.

24 Подобно е положението, когато предприятието в сектора на захарта подаде заявлението си за помощ в съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент № 320/2006, и на основание член 4а, параграф 6 от Регламент № 320/2006 заявлението за помощ на земеделския производител не бъде одобрено.

25 Предвид предходните съображения на първия преюдициален въпрос следва да се отговори, че член 4а, параграф 1 от Регламент № 320/2006 трябва да се тълкува в смисъл, че задължението да се преустановят доставките на известно количество захарно цвекло за пазарната 2008/2009 година може да бъде под формата на едностранна декларация на земеделския производител.

По втория въпрос

26 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 4а, параграф 1 от Регламент № 320/2006 трябва да се тълкува в смисъл, че едностранното задължение на земеделския производител да преустанови доставките на известно количество захарно цвекло за пазарната 2008/2009 година води по силата на тази разпоредба до непротивопоставимостта на договорните му задължения спрямо предприятието в сектора на захарта.

27 Както следва от отговора на първия преюдициален въпрос, член 4а, параграф 1 от Регламент № 320/2006 като такъв няма никакво правно действие по отношение на договорните задължения на страните.

28 Поради това на втория въпрос следва да се отговори, че член 4а, параграф 1от Регламент № 320/2006 трябва да се тълкува в смисъл, че едностранното задължение на земеделския производител да преустанови доставките на известно количество захарно цвекло за пазарната 2008/2009 година не води като такова до непротивопоставимостта на договорните му задължения спрямо предприятието в сектора на захарта.

По съдебните разноски

29 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

1) **Член 4а, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 320/2006 на Съвета от 20 февруари 2006 година за установяване на временна схема за преструктуриране на захарната индустрия в Общността и за изменение на Регламент (ЕО) № 1290/2005 относно финансиране на общата селскостопанска политика, изменен с Регламент (ЕО) № 1261/2007 на Съвета от 9 октомври 2007 година, трябва да се тълкува в смисъл, че задължението да се преустановят доставките на известно количество захарно цвекло за пазарната 2008/2009 година може да бъде под формата на едностранна декларация на земеделския производител.**

2) **Член 4а, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 320/2006, изменен с Регламент (ЕО) № 1261/2007, трябва да се тълкува в смисъл, че едностранното задължение на земеделския производител да преустанови доставките на известно количество захарно цвекло за пазарната 2008/2009 година не води като такова до непротивопоставимостта на договорните му задължения спрямо предприятието в сектора на захарта.**

Подписи